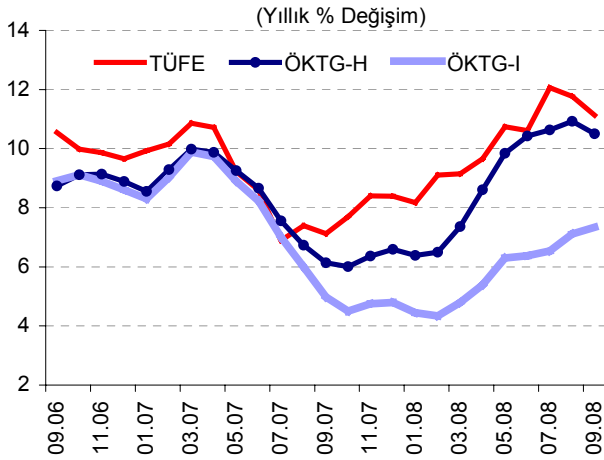

ÖZET...

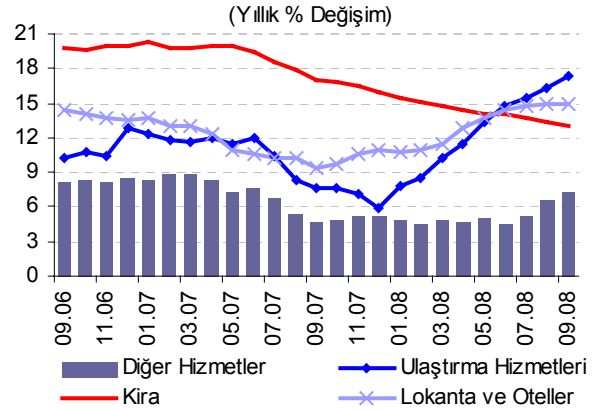
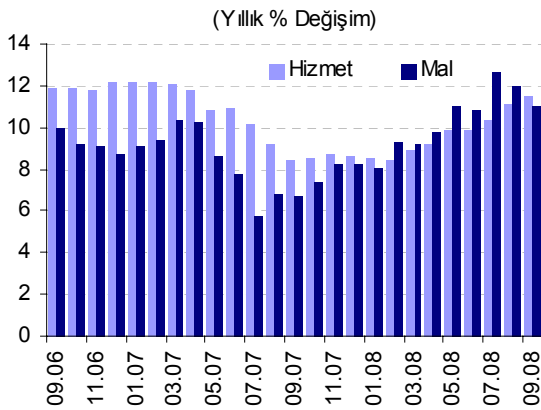
Eylül ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,45 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 11,13'e gerilemiştir. İşlenmiş gıda yıllık enflasyonu beklendiği gibi belirgin bir düşüş gösterirken, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki düzeltme devam etmiştir. Uluslararası petrol fiyatlarındaki düşüşler akaryakıt fiyatları kanalıyla enflasyonu olumlu etkilerken, katı yakıt fiyatlarındaki artışlar enerji grubunun yıllık enflasyonundaki gerilemeyi sınırlamaktadır. Gıda ve enerji gruplarının yıllık enflasyona katkısı Eylül ayında 0,7 puan azalarak 6,9 puana gerilemiştir. Kiranın yıllık artış oranındaki istikrarlı düşüş sürerken, arz yönlü şokların ulaştırma ve yemek hizmetleri üzerindeki etkisi yavaşlayarak da olsa devam etmiştir. Özel kapsamlı göstergelerden I'nın yıllık enflasyonunda baz etkisi nedeniyle artış gözlenirse de mevsimsellikten arındırılmış rakamlar enflasyonun temel eğiliminin aşağı yönlü olduğuna işaret etmektedir. Petrol ve gıda fiyatlarındaki olumlu görünümün sürmesi halinde önümüzdeki dönemde enflasyonun kademeli olarak düşmeye devam etmesi beklenmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Eylül ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,45 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 11,13'e gerilemiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı 0,4 puan azalarak yüzde 10,50'ye gerilemiştir. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı ise büyük ölçüde baz etkisinden kaynaklanan 0,2 puanlık yükselişle yüzde 7,34 olmuştur.

Eylül ayında mal grubu fiyatları yüzde 0,20, hizmet grubu fiyatları yüzde 1,17 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon hizmet grubunda yüzde 11,47'ye yükselirken, mal grubunda yüzde 11,03'e gerilemiştir.

Eylül ayında hizmet fiyatlarındaki yıllık artışın yükselişinde ulaştırma ve haberleşme hizmetlerinde gözlenen fiyat artışları belirleyici olmuştur. Ulaştırma hizmetleri fiyatları okul servis ücretlerinde gözlenen yükselişin etkisi ile yüzde 1,61 oranında artmıştır. Böylelikle, ulaştırma hizmetleri grubu yıllık artış oranı Eylül ayı itibarıyla yüzde 17,31 seviyesine yükselmiştir. Haberleşme hizmetleri yıllık enflasyonu da gerek sabit telefon gerekse cep telefonu görüşme ücretlerindeki artışlar sonucunda yüzde 9,10'a yükselmiştir. Diğer taraftan, kiranın yıllık artış oranındaki düşüş eğilimi Eylül ayında da sürmüştür.

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

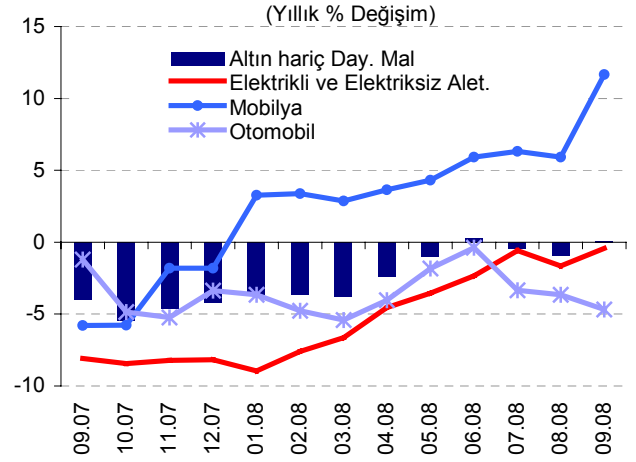
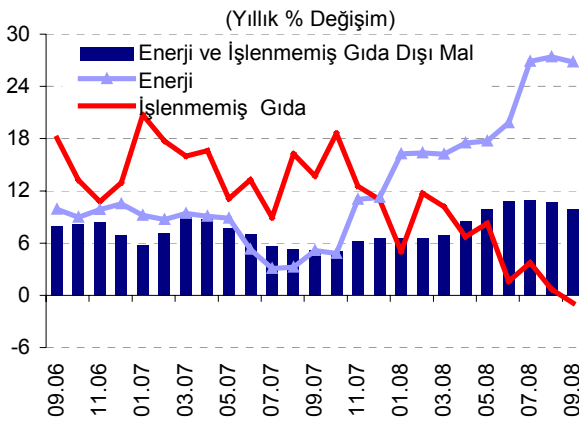

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

6 Ekim 2008

Enerji fiyatları yıllık enflasyonu, katı yakıtlar fiyatlarında gözlenen yüksek oranlı artışa rağmen, akaryakıt fiyatlarındaki düşüşün ve şebeke suyu fiyatlarında gözlenen belirgin azalışın etkisiyle yüzde 26,79'a gerilemiştir. Eylül ayında yüzde 8,45 oranında artan katı yakıt fiyatlarının son üç aylık artış oranı da yüzde 21,22'ye ulaşmıştır. Elektrik ve doğalgaz tarifelerinde gerçekleşen artışların etkisi ile Ekim ayında enerji grubu yıllık enflasyonunun yükseleceği tahmin edilmektedir.

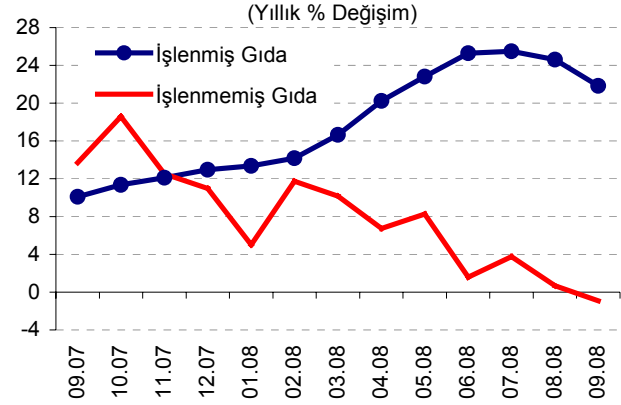
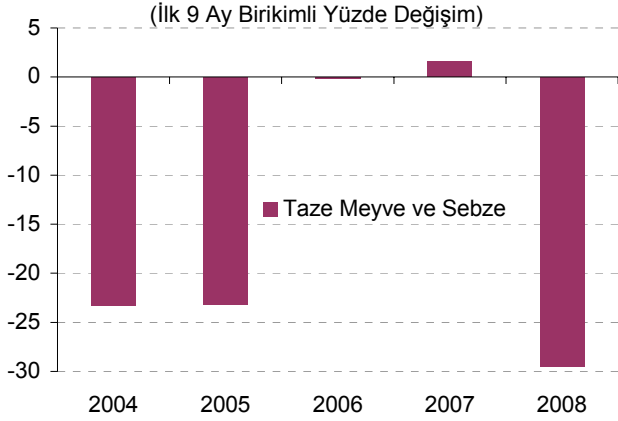
Enerji ve gıda dışı mal fiyatları Eylül ayında yüzde 0,20 oranında artarken, bu grupta yıllık enflasyon önceki aydaki seviyesini korumuştur. Giyim grubunda, fiyatların mevsimsel ortalamaların altında artış göstermesi ile yıllık enflasyon 1,1 puan azalarak yüzde 2,60'a düşmüştür.

Dayanıklı mal fiyatlarının (altın hariç) Eylül ayında yüzde 0,13 oranında düşmesine rağmen bu grupta yıllık enflasyon mobilya fiyatlarındaki baz etkisi ve beyaz eşya fiyatlarındaki artışlar nedeniyle 1 puan artarak yüzde 0,09'a yükselmiştir. Otomobil fiyatlarındaki gerileme eğilimi sürerken, elektrikli ve elektriksiz aletler grubu fiyatları beyaz eşya fiyatlarındaki artışın etkisiyle yüzde 0,44 oranında yükselmiştir.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Eylül 2008	Eylül 2007	Eylül 2008	Eylül 2007
TÜFE	0,45	1,03	11,13	7,12
1. Mallar	0,20	1,11	11,03	6,68
Enerji	0,12	0,58	26,79	5,13
İşlenmemiş Gıda	1,01	2,62	-0,90	13,69
İşlenmiş Gıda	-0,29	1,99	21,83	10,10
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,20	0,21	4,17	2,83
Dayanıklı Mallar	-0,15	-0,79	1,26	-3,21
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	-0,13	-1,13	0,09	-4,00
Yarı Dayanıklı Mallar	0,34	0,86	16,13	4,94
Dayaniksız Mallar	0,20	1,74	10,14	10,43
2. Hizmetler	1,17	0,84	11,47	8,41
Kira	1,37	1,66	13,00	17,09
Lokanta ve Oteller	1,03	1,07	14,88	9,37
Ulaştırma Hizmetleri	1,61	0,82	17,31	7,58
Diğer Hizmetler	1,00	0,37	7,23	4,77

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Eylül ayında gıda fiyatlarındaki yavaşlama eğilimi belirginleşmiştir. İşlenmemiş gıda fiyatları yıllık enflasyonu yüzde -0,90 seviyesine gerilemiştir. Meyve alt grubunda yıllık enflasyon belirgin bir değişim göstermezken, sebze grubundaki yavaşlama eğilimi sürmüştür. Böylelikle, taze meyve-sebze grubu fiyatlarında son bir yıllık dönemdeki gerileme yüzde 18,95 seviyesine ulaşmıştır. Kuraklık kaynaklı etkilerle son on iki aylık dönemde yüksek oranda artış gösteren bakliyat fiyatlarının Eylül ayında (yüzde 2,14 oranında) gerilemesi diğer bir olumlu gelişme olarak göze çarpmaktadır.

İşlenmiş gıda ürünleri fiyatları Eylül ayında yüzde 0,29 oranında azalmıştır. Böylelikle, bu grupta yıllık enflasyon Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti'nde dile getirildiği gibi belirgin oranda azalarak yüzde 21,83 seviyesine gerilemiştir. Bu gerilemede, katı-sıvı yağ fiyatlarındaki azalışlar temel belirleyici olurken, ekmek ve tahıllar alt grubu fiyatlarındaki olumlu seyir devam etmiştir. Olumlu üretim ve dış fiyat gelişmeleri çerçevesinde, yılın kalan döneminde işlenmiş gıda grubunda yıllık enflasyonun kademeli olarak gerilemeye devam edeceği tahmin edilmektedir.

...ÜFE...

Eylül ayında üretici fiyatları yüzde 0,90 oranında azalırken, yıllık ÜFE enflasyonu yüzde 12,49'a gerilemiştir. Üretici fiyatlarında görülen azalışın 0,28 puanı tarım ürünleri, 0,61 puanı ise sanayi ürünleri fiyatlarında görülen azalıştan kaynaklanmıştır.

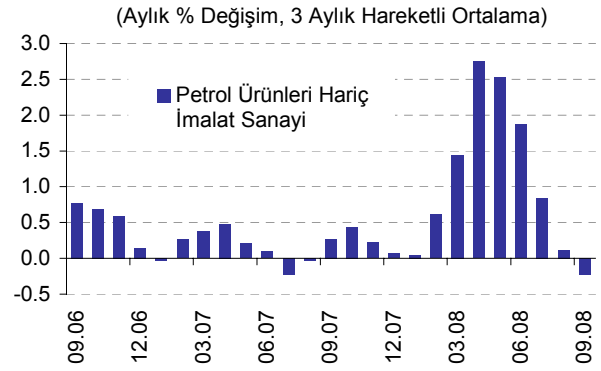
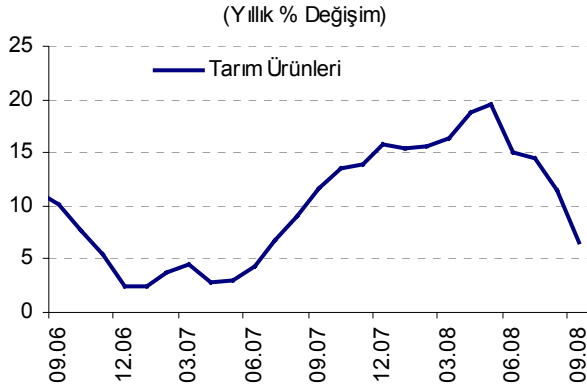
Son dönemde emtia fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak petrol ürünleri ve ana metal sanayi fiyatlarında görülen yüksek oranlı azalışların sürmesiyle, Eylül ayında imalat sanayi fiyatları yüzde 0,81 oranında gerilemiştir. Ana metal sanayi ve petrol ürünleri hariç imalat sanayi fiyatları ise özellikle giyim ve kimyasal maddeler sektörleri fiyatlarında görülen artışların etkisiyle yüzde 0,69 oranında yükselmiştir.

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

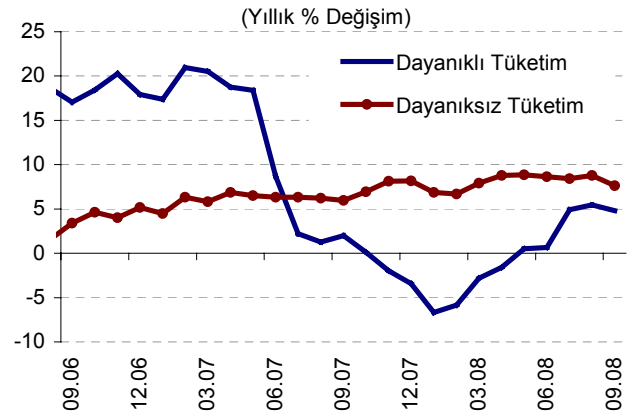
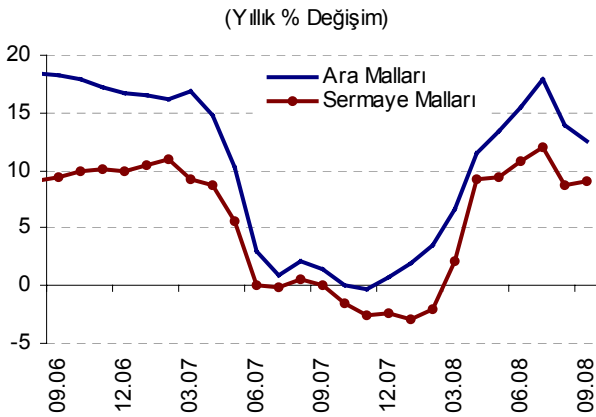

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

6 Ekim 2008

Üretici fiyat endeksi MIGS sınıflamasına göre incelendiğinde, Eylül ayında dayanıksız tüketim malları fiyatlarının arttığı, sermaye malları fiyatlarının önemli bir değişim göstermediği, diğer kalemlerin fiyatlarında ise azalış olduğu görülmektedir. Dayanıklı tüketim malları fiyatlarında gözlenen azalışta mobilya fiyatlarındaki düşüş etkili olurken, dayanıksız tüketim malları fiyatlarını giyim eşyası imalatı fiyatlarındaki mevsimsel artışlar yukarı çekmiştir. Diğer taraftan, Eylül ayında azalış gösteren ara malları fiyatlarında ana metal sanayi fiyatlarının, enerji fiyatlarında ise petrol ürünleri fiyatlarının belirleyici olduğu görülmektedir.

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Eki.07	Kas.07	Ara.07	Oca.08	Şub.08	Mar.08	Nis.08	May.08	Haz.08	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Oca-Eyl*
Ara Malları Fiyatları	-1,13	-0,64	0,53	1,18	1,66	4,30	4,90	2,03	1,69	1,42	-2,58	-1,21	13,97
Sermaye Malları Fiyatları	-0,59	-0,64	0,75	0,44	1,23	2,84	6,71	-0,42	0,32	0,83	-2,54	0,04	9,58
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	-0,02	-1,17	-1,90	-2,00	0,90	2,74	0,75	2,60	-0,30	2,13	1,52	-0,38	8,13
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	1,88	0,84	0,14	-1,15	1,63	0,86	2,08	-0,33	0,02	-0,06	0,45	1,06	4,62
Enerji Fiyatları	-2,94	6,68	-0,86	0,60	7,74	7,85	8,56	5,29	2,06	3,91	-6,19	-2,77	29,23

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*9 aylık birikimli artış.

...TABLOLAR

Eylül Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,45	11,13	1,03	7,12
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,63	0,25	11,07	2,29	11,76
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,00	0,01	6,87	0,02	10,07
Giyim ve Ayakkabı	8,07	0,51	2,60	1,62	5,19
Konut	16,60	0,70	23,23	0,97	8,99
Ev Eşyası	7,42	0,34	8,77	-1,24	3,29
Sağlık	2,54	0,03	0,94	0,08	2,54
Ulaştırma	12,59	0,17	9,21	0,61	3,37
Haberleşme	4,30	1,37	6,52	-0,50	-3,57
Eğlence ve Kültür	2,81	0,02	2,63	-0,71	-0,02
Eğitim	2,24	2,04	7,03	2,28	6,23
Lokanta ve Oteller	5,64	1,03	14,88	1,07	9,37
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,16	0,19	8,25	0,79	3,39

Kaynak: TÜİK

Eylül Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	-0,90	12,49	1,02	5,02
Tarım	19,84	-1,51	6,57	3,01	11,60
Sanayi	80,16	-0,75	13,94	0,53	3,53
Madencilik	1,62	-3,15	28,26	-1,24	3,92
İmalat	73,33	-0,81	12,68	0,64	2,57
Enerji	5,21	0,56	26,02	-0,18	17,31

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.